

Lastensuojelun perhehoidon ja tukiperhetoiminnan toimintaohje

*Lastensuojelun perhehoidon palkkiot ja kustannusten korvaaminen
Voimassa 1.1.2024 alkaen*

Sisällysluettelo

1	Johdanto	3
2	Hoitopalkkio.....	3
2.1	Perushoitopalkkio.....	3
2.2	Lapsen kokoaikainen hoito sijoituksen alussa	4
2.3	Työntekijän arvioon perustuva korotettu hoitopalkkio	4
3	Kustannusten korvaaminen.....	5
3.1	Kulukorvaukset.....	5
3.2	Kulukorvauksen maksaminen vähimmäismäärää pienempänä.....	6
3.3	Perhehoitajan ja tukiperheen ilmoitusvelvollisuus	6
3.4	Terapia ja terveydenhuolto.....	6
3.5	Opiskelukulut	7
3.6	Harrastuskulujen korvaaminen	7
3.7	Lapsen lomamatkasta aiheutuvat kustannukset.....	7
3.8	Vaatetus	7
3.9	Korvaus oman auton käytöstä.....	8
3.10	Muut erityiset kulut	8
3.11	Lapsen käyttövarat	8
4	Käynnistämiskorvaus.....	9
5	Kelan etuudet.....	9
6	Vapaa-oikeus.....	10
7	Tukiperhetoiminta.....	10
7.1	Tukiperhemaksut lastensuojelussa ja sosiaalihuoltolain mukaisessa lapsiperhepalvelussa.....	10
7.2	Tukiperhe perhehoidon vapaan toteuttamisessa	11
7.3	Täydennyskoulutus	11
7.4	Vertaisryhmätoiminta.....	11

7.5	Työnohjaus	11
7.6	Perhehoitajan hyvinvointi- ja terveystarkastukset	11
7.7	Muu tuki	12
8	Sijais- ja tukiperheen velvollisuudet	12
8.1	Salassapito ja vaitiolovelvollisuus sosiaalihuollossa	12
9	Perhehoitoa koskeva lainsäädäntö	15

Tekijät

Erja Nevalainen

Maarit Haatanen

Lastensuojelun johtavat sosiaalityöntekijät

1 Johdanto

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen Siun Soten lastensuojelun perhehoidon ja tukiperhetoiminnan toimintaohje täydentää yleistä Siun soten perhehoidon toimintaohjetta lastensuojelun osalta.

Toiminnassa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja toimintaa ohjaavana periaatteena on lapsen edun toteutuminen.

2 Hoitopalkkio

Hoitopalkkioiden määrää tarkistetaan kalenterivuosittain työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitettulla palkkakertoimella. Hoitopalkkioihin voidaan tehdä korotuksia vain yhteen korotuksen perusteeseen perustuen.

2.1 PERUSHOITOPALKKIO

Pääsääntöisesti sijaisperheessä asuvan alle 25-vuotiaan lapsen/nuoren hoidosta maksetaan perhehoitajalle perushoitopalkkio 998,17 €/kk (33,27 €/vrk). Perhehoidon tarve yli 18-vuotiaiden osalta arvioidaan yksilöllisesti jälkihuoltosuunnitelmassa.

Perhehoitajalle maksetaan 50 % hoitopalkkiosta, kun

- alle 18-vuotias lapsi asuu viikot toisella paikkakunnalla ja käy viikonloput sijaisperheessä
- alle 18-vuotias lapsi on yli 2 kk sairaalahoidossa, maksetaan 3. sairaalassaolokuukaudesta eteenpäin palkkio tämän suuruisena

Perhehoitajalle maksetaan 50 % hoitopalkkiosta sosiaalityöntekijän arvioidessa palkkion maksun perustuvan nuoren hoitoisuuteen ja tilanteessa olevan perhehoidon palvelun tarpeeseen, kun

- yli 18-vuotias nuori asuu viikot opiskelupaikkakunnalla ja käy viikonloppuisin sijaisperheessä
- yli 18-vuotias nuori on yli 2 kk sairaalahoidossa, maksetaan 3. sairaalassaolokuukaudesta eteenpäin palkkio tämän suuruisena
- nuori on varusmies- tai siviilipalvelusta suorittamassa ja käy viikonloppuisin sijaisperheessä

2.2 LAPSEN KOKOAIKAINEN HOITO SIIJOITUKSEN ALUSSA

Kokoaikainen hoito tarkoittaa sitä, että perhehoitaja on kokoaikaisesti kotona (jää pois ansiotyöstä sovituksi ajaksi) sijoitetun lapsen tarpeisiin vastatakseen, eikä lapsi ole säännöllisessä päivähoitossa sijaiskodin ulkopuolella.

Mikäli lapsi **tarvitsee** sijoituksen alussa kokoaikaista hoitoa ja perhehoitajista jompikumpi jää hoitamaan lasta kotiin kokoaikaisesti, **voidaan** perushoitopalkkio maksaa kaksinkertaisena määräaikaisella päätöksellä. Jos sijoitettava lapsi on yli 3 vuotta, on korotus voimassa enintään 12 kuukautta. Jos sijoitettava lapsi on alle 3-vuotias, voi korotus olla voimassa enintään lapsen 3. ikävuoteen asti.

Mikäli tilanne koskee samaan aikaan sijoitettavia sisaruksia, on hoitopalkkio nuorimman lapsen osalta kaksinkertainen perushoitopalkkio ja vanhempien sisarusten osalta hoitopalkkiota voidaan korottaa 50 %:lla perushoitopalkkion määrästä.

Suunnittelemissa sijoitustilanteissa (mm. kiireellinen sijoitus) perhehoitajalle voidaan maksaa hoitopalkkio kaksinkertaisena enintään kolmen kuukauden ajan edellyttäen, että **kaikki** seuraavat ehdot täyttyvät:

- Perhehoitaja on kokoaikaisesti kotona lapsen hoidon mahdollistamiseksi,
- Sosiaalityöntekijän arvioimana lapsella on sellaisia erityisiä tarpeita, jotka vaativat perhehoitajan jatkuvan läsnäolon ja
- lisäksi perhehoitajalta edellytetään osaamista suunnittelemissa sijoituksiin vastaamisesta.

2.3 TYÖNTEKIJÄN ARVIOON PERUSTUVA KOROTETTU HOITOPALKKIO

Perhehoitajalle voidaan harkinnanvaraisesti maksaa korotettua palkkiota, mikäli sijoitetun lapsen hoito on erityisen vaativaa tai lähiverkoston kanssa tehtävä yhteistyö on erittäin haasteellista. Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän valmistelusta esihenkilö/moniammatillinen työryhmä tekee arvion lapsen tilanteesta. Korotettu palkkio maksetaan aina määräaikaisena. Päätös tehdään enintään vuodeksi kerrallaan.

Korotettu palkkioluokka (2) 1247,42 € / kk

Kun lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä arvioi lapsen hoidon poikkeavan tavanomaisesta ikätason mukaisesta hoidosta ja kasvatuksesta siten, että lapsen hoito vaatii perhehoitajalta erityistä lapsen tarpeiden huomioimista arjessa. Tai jos yhteisesti lapsen lähiverkoston kanssa tehtävä yhteistyö arvioidaan erittäin haasteelliseksi.

Korotettu palkkioluokka (3) 1570,84 € / kk

Kun lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä arvioi lapsen hoidon poikkeavan tavanomaisesta ikätason mukaisesta hoidosta ja kasvatuksesta siten, että lapsen hoito vaatii perhehoitajalta erityistä lapsen tarpeiden huomioimista arjessa.

Tämän lisäksi lapsella on kiinteä aktiivinen hoito- tai kuntoutussuhde. Hoidon tai kuntoutuksen toteuttaminen vaatii perhehoitajalta aktiivista osallistumista ja erityistä paneutumista lapsen kuntouttamiseen arjessa.

Korotettu palkkioluokka (4) 2593,92 €/kk

Eryyisen vaativahoitoisen lapsen hoitopalkkiota voidaan maksaa erityiseen harkintaan perustuen, kun seuraavat edellytykset täyttyvät:

- lapsen erityinen vaativahoitoisuus on todennettavissa lasta hoitavan/kuntouttavan tahon asiakirjoista (esim. vaikea käytöshäiriö, vaikea psyykinen oireilu)
- perhehoitajilla on valmiudet ja riittävä osaamista vastata erityishoidon tarpeeseen
- ainakin toisella perhehoitajalla on sosiaali-, terveydenhuolto- tai kasvatustalon koulutus
- ainakin toisen perhehoitajan elämäntilanne mahdollistaa lapsen tarpeisiin vastaamisen ympärivuorokautisesti akuutistikin muuttuvissa lapsen tilanteissa ja sitoutumisen lapsen päätoimiseen hoitoon tarvittaessa.
- perhehoitajilla on kokemusta perhehoitajana toimimisesta

Tällaisia lapsia voidaan perheeseen sijoittaa pääsääntöisesti enintään yksi lapsi. Harkinnan mukaan voidaan lapsilukumäärä ylittää sisarusten kohdalla, mikäli se on lapsen kasvun ja kehityksen kannalta perusteltua.

3 Kustannusten korvaaminen

3.1 KULUKORVAUKSET

Kulukorvauksen tarkoituksena on korvata perhehoidossa olevan henkilön ravinnosta, asumisesta, harrastuksista, arjen tavanomaisista matkakustannuksista (mm. päivähoito-, koulu-, harrastusmatkat), henkilökohtaisista tarpeista ja muusta elatuksesta aiheutuvat tavanomaiset menot sekä ne tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset, joita muun lainsäädännön nojalla ei korvata. Lisäksi kulukorvaus sisältää lastensuojelulain (417/2007) nojalla perhehoitoon sijoitetulle lapselle tai nuorelle hänen omaan käyttöönsä annettavat käyttövarat. Käyttövaroista on tarkemmin säädetty lastensuojelulain 55 §:ssä. Annetuista käyttövaroista tulee toimittaa vuosittain lapsen asiasta vastaavalle sosiaalityöntekijälle selvitys.

Kulukorvaus 890,27 €/kk (29,68 €/vrk)

Mikäli perhehoitaja vastaa alaikäisen nuoren toimeentulosta opiskelupaikkakunnalla, kulukorvausta ei vähennetä.

Perhehoidossa olevan 0-25-vuotiaan opintoraha tai muut mahdolliset etuudet peritään hoidon korvauksena, joista 40 % tilitetään itsenäistymisvaroihin.

3.2 KULUKORVAUKSEN MAKSAMINEN VÄHIMMÄISMÄÄRÄÄ PIENEMPÄNÄ

- Kun 18 vuotta täyttänyt nuori, joka ei ole vielä itsenäistynyt omaan asuntoon, on suorittamassa asevelvollisuuttaan, siviilipalvelusta tai opiskelee toisella paikkakunnalla ja käy viikonloppuisin sekä lomillaan perhehoidossa, maksetaan perhehoitajalle kolmasosa (296,76 €/kk) kulukorvauksen määrästä.
- Nuoren omaa avustamista voidaan harkita jälkihuoltona (esimerkiksi suuret matkakulut).
- Mikäli nuori on työsuhteessa perhesijoituksen aikana, tehdään yksilöllinen suunnitelma siitä, mistä kuluista ja hankinnoista nuori vastaa itse (huomioon otettavia seikkoja ovat esim. työmatkakulut, käyttövarat, vaatteet, autokoulumenot ja toimeentulo). Tällöin sosiaalityöntekijä tekee perhehoitajan ja nuoren kanssa yhdessä suunnitelman perhehoitajalle maksettavan kulukorvauksen vähentämisestä.
- Kun alle 18-vuotias nuori asuu viikot opiskelupaikkakunnalla (eikä perhehoitajalle makseta täyttä kulukorvausta), voidaan nuorta avustaa toimeentulotukinormia soveltaen ottaen tulona huomioon opintoraha ja asumislisä, menona yksin asuvan perusosa. Taloudellinen tuki maksetaan asiakassuunnitelman mukaisesti joko perhehoitajalle tai nuorelle itsellensä.

3.3 PERHEHOITAJAN JA TUKIPERHEEN ILMOITUSVELVOLLISUUS

- Perhehoitajan tulee ilmoittaa yhdyshenkilölle välittömästi esimerkiksi palkkioiden ja korvausten maksuperusteissa tapahtuneista muutoksista (esim. töiden tai päivähoidon aloitus)
- Tukiperheiden ja perhehoitajien tulee ilmoittaa aiotut ja toteutuneet perhekokoonpanon muutokset (esim. uudet sijoitukset)
- Tukiperheiden ja perhehoitajien tulee huolehtia, ettei laissa määriteltyjä samanaikaisesti hoidossa olevien henkilöiden enimmäismäärää ylitetä tilapäisestikään.
- Erityiset kustannukset korvataan kuitteja vastaan.

3.4 TERAPIA JA TERVEYDENHUOLTO

- Kulukorvaukseen sisältyvät tavanomaiset perusterveydenhuollon kustannukset, kuten terveyskeskusmaksut, lääkekustannukset infektiosairauksista jne.
- Erikseen korvataan sairaalamaksut, poliklinikkamaksut, kohtuulliset kustannukset silmälaseista, perustellusta syystä myös piilolinssit, hammashoito ja muut ei-tavanomaisesti luokiteltavat terveydenhuoltomenot (esim. vastasyntyneen erityismaito).
- Sovitut terapiasta aiheutuneet kulut korvataan perhehoitajalle.
- Terveystenhuollon käyntien matkakulut korvataan siltä osin kuin sairausvakuutus ei niitä huomioi. Terveystenhoitoon liittyvien matkojen osalta perhehoitajalle korvataan mahdollisen KELA taksin tai

julkisen kulkuneuvon käytöstä KELAn korvauksen jälkeen jäävä omavastuuosuus. Omalla autolla kuljettaessa perhehoitaja hakee ensin Kelan matkakorvauksen, jonka jälkeen matkakulut korvataan oman auton käyttökuluina 0,57 €/km (valtion matkustussäännön mukainen korvaus) vähentäen kokonaiskuluista KELAn myöntämän korvauksen määrä.

- Perhehoitajan työsuhteen ansionmenetys voidaan korvata enintään 125 euroon/päivä saakka sellaisissa toistuvissa/jatkuvissa tilanteissa, joissa perhehoitaja joutuu ottamaan kokonaisia palkattomia vapaapäiviä lapsen tutkimuksien tai hoitojen toteuttamiseksi. Ansiomenetys korvataan ennalta sovitusti sosiaalityöntekijän harkinnalla työnantajalta saadun todistuksen perusteella tilanteissa, joissa perhehoitajan ei ole mahdollista sovittaa käyntiä ansiotyön vapaapäivään. Palkkioluokassa 4 tai kaksinkertaisessa palkkioluokassa ansiomenetystä ei korvata.

3.5 OPISKELUKULUT

- Erikseen korvataan opiskelusta aiheutuvat suuret kustannukset, kuten oppikirjat, erityisvaatetus, muut välttämättömät erityisvälineet, matkakulut (KELA:n koulumatkakorvauksen ylittävältä osalta) ym. opiskelusta aiheutuvat ylimääräiset menot, ellei ole oikeutettu saamaan ko. tarvikkeita/kustannuksia maksuttomana.
- Jälkihuolto oikeuden omaava perhehoidossa olevan/olleen alle 25-vuotiaan nuoren keskiasteen tai lukion sekä ammattitutkinnon suorittamisesta johtuvat kulut korvataan edellä esitetyllä tavalla eikä nuoren tarvitse kattaa näitä opintolainalla. Mikäli nuori kuitenkin nostaa opintolainan, sovitaan hänen kohdallaan taloudellinen avustaminen erikseen.

3.6 HARRASTUSKULUJEN KORVAAMINEN

Kulukorvaus kattaa **pääsääntöisesti** harrastuksista, harrastusmatkoista ja harrastusvälineistä aiheutuneita kuluja. Lisäksi **voidaan** tukea yhtä sosiaalityöntekijän kanssa sovittua harrastusta ja siihen liittyviä matkakuluja, mikäli säännöllisestä harrastuksesta aiheutuvat kustannukset ovat suuremmat. Tuolloin korvataan kustannuksia 550 euroon saakka vuodessa. Tätä kalliimpien harrastuskustannusten osalta tarvitaan erityinen peruste ja asia täytyy olla sovittu asiakassuunnitelmassa. Uusia harrastusvälineitä ostettaessa on hyödynnettävä edellisen tuotteen vaihtoarvo.

3.7 LAPSEN LOMAMATKASTA AIHEUTUVAT KUSTANNUKSET

Lapsen osuus lomamatkasta aiheutuneista matka- ja majoituskuluista, tai tuetun loman omavastuuosuudesta, **voidaan** korvata sosiaalityöntekijän kanssa sovittaessa harkinnan mukaan 300 €/v saakka sekä lapsen leirikuluja harkinnan mukaan. Lomanvietto- ja leirikuluista perhehoitajan ja lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän tulee neuvotella etukäteen.

3.8 VAATETUS

Kulukorvaus ja lapsilisä kattavat vaatetuskulut.

3.9 KORVAUS OMAN AUTON KÄYTÖSTÄ

Perhehoitajille ja tukiperheille korvataan oman auton käytöstä kulloinkin voimassa olevan (vuonna 2024 0,57 €/km) valtion matkustussäännön mukainen kilometrikorvaus tilanteissa, jotka liittyvät lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämiseen liittyviin neuvotteluihin tai tapaamisiin, esimerkiksi hoitoneuvottelut ja asiakassuunnitelmapalaverit. Lapsen matkakulut vanhempien tai muiden lapselle läheisten henkilöiden luo korvataan asiakassuunnitelman mukaisesti.

3.10 MUUT ERITYISET KULUT

- Passin ja/tai henkilökortin hankkimisesta aiheutuneet kulut korvataan erikseen.
- Tietokoneen hankintaa voidaan avustaa toisen asteen opinnoissa vain erityisistä syistä max. 300 €.
- Harkinnalla voidaan taloudellisesti tukea enintään 300 eurolla tarjoilu- ja tilakuluja nuoren rippiylioppilas- tai ammattiin valmistumisjuhlissa.
- Mopokortti ja mopon vakuutukset: jos mopo on liikkumisen kannalta välttämätön, voidaan mopokortin kustannuksissa korvata puolet sosiaalityöntekijän harkinnan mukaan, ensisijaisesti kuitenkin itsenäistymisvaroista. Mopokypärän kustannukset korvataan kokonaan. Mopoon ja sen vakuutuksiin ei myönnetä erikseen avustusta.
- Kännykkään voidaan myöntää avustusta 150 euroa enintään kahden vuoden välein.
- Polkupyörän ja kypärän hankintaa avustetaan 300 euroon saakka enintään kolmen vuoden välein 17-vuotiaaksi saakka. Uutta pyörää ostettaessa on hyödynnettävä edellisen tuotteen vaihtoarvo.
- Päivähoitokulut ja iltapäiväkerhomaksut korvataan, jos molemmat perhehoitajat käyvät töissä ja/ tai jos lapsi kuntoutuksellisista syistä tarvitsee päivähoitoa. Mikäli lapsen päivähoidon tarve johtuu muusta kuin perhehoitajan työssä käynnistä, voidaan korotetun hoitopalkkion tasoa alentaa. Ensisijaisesti suositellaan kunnallista päivähoitoa/iltapäiväkerhoa.

3.11 LAPSEN KÄYTTÖVARAT

- Lapsen käyttövarat sisältyvät kulukorvaukseen.

Lapselle tai nuorelle maksetaan käyttövaroja kalenterikuukaudessa iästä ja kasvuympäristöstä riippuen seuraavasti:

- Alle 15-vuotiaalle lapselle määrä, joka vastaa hänen yksilöllistä tarvettaan.
- 15 vuotta täyttäneelle lapselle tai nuorelle vähintään määrä, joka vastaa yhtä kolmasosaa elatusturvalain (671/1998) 7 §:ssä säädetystä yhdelle lapselle suoritettavasta täysimääräisestä elatustuen määrästä 65,34 €/kk
- Jälkihuollossa olevan nuoren kohdalla käyttövaran maksamisesta sovitaan erikseen jälkihuollon asiakassuunnitelmassa.
- Perhehoitajan tulee pitää kirjaa lapselle annettujen käyttövarojen maksamisesta. Kirjaukset tulee lähettää lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle vuosittain. Kirjaukset edellisen vuoden osalta toimitettava 31.1. mennessä.

4 Käynnistämiskorvaus

Perhehoitajalle voidaan maksaa sijoituksen alkaessa käynnistämiskorvausta (tositteita vastaan) lapsen hankintoihin. Perhehoitajat ja lapsen asiasta vastaava sosiaalityöntekijä tekee kartoituksen tarvittavista hankinnoista kirjallisesti. Käynnistämiskorvauksen **enimmäismäärä** vuonna 2024 on 3528,16 € perhehoidossa olevaa henkilöä kohti. Käynnistämiskorvaus voidaan jakaa maksettavaksi sijoituksen kahden ensimmäisen vuoden aikana.

- Enimmäismäärään saakka voidaan korvata lapsikohtaisesti hoidon käynnistymisestä aiheutuvia kodin irtaimistohankintoja, mahdollisista sijaiskodin muutostöistä aiheutuvia kustannuksia sekä lisäksi sijoituksen alkuvaiheessa tarvittavia vaatetus- ja muita perushankintoja. Osana perhehoitajalle maksettavia käynnistämiskorvauksia voidaan korvata perhehoitajan itse maksamat Pride-valmennuksen materiaalikustannukset.

Käynnistämiskorvauksella korvatut hankinnat ovat Siun soten omaisuutta. Sijoituksen päättyessä perhehoitaja on velvollinen maksamaan takaisin hankintojen laskennallisen arvon sijoituksen päättymishetken mukaan

- -1 v. 75 % hankintahinnasta
- 1-2 v. 50 % hankintahinnasta
- 3-4 v. 25 % hankintahinnasta

Käytäntöön soveltaminen:

- Sijasiperhe laatii luettelon lapsen tarvitsemista tarvikkeista ja mahdollisista kodissa tehtävistä muutostöistä. Tältä pohjalta arvioidaan käynnistämiskorvauksen suuruus. Jos perhehoitaja lopettaa toimintansa vuoden kuluessa lapsen sijoituksen alkamisesta tai perhehoito päättyy muusta syystä, voidaan osa käynnistämiskorvauksesta periä takaisin tai hankittuja kalusteita tai välineitä voidaan antaa lapsen käyttöön uudessa sijoituspaikassa.

5 Kelan etuudet

- Lapsilisä maksetaan lapsilisälain (796/1992) 6 §:n 2 mom:n mukaan Siun soten toimeksiantosuhteessa olevalle perhehoitajalle lapsen perintäpäätöksien astuessa voimaan (viimeistään 3kk sijoituksen alkaessa) Kulukorvausta ei vähennetä tämän perusteella.
- Muut lapsen etuudet kuten vammaistuki peritään hyvinvointialueelle hoidon kulujen korvaukseksi.

6 Vapaa-oikeus

Jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu, perhehoitajalle tulee järjestää mahdollisuus vapaaseen, jonka pituus on kaksi vuorokautta kutakin sellaista kalenterikuukautta kohden, jona hän on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella vähintään 14 vuorokautta perhehoitajana. Palkkion maksamisesta perhehoitajan vapaan ajalta sovitaan toimeksiantosopimuksessa perhehoitolaki (263/2015) 13 §, HE2016/510 Perhehoidon järjestämisestä vastaavan hyvinvointialueen tulee huolehtia tai tarvittaessa avustaa perhehoidossa olevan henkilön hoidon järjestämistä perhehoitajan vapaan ajaksi.

Vapaa-oikeuden toteuttamisen tavasta sovitaan toimeksiantosopimuksella tai muutostarpeissa sosiaalityöntekijän kanssa erillisesti sopien. Hyvinvointialue voi järjestää perhehoitajan vapaan tai muun poissaolon ajaksi tarvittavan sijaishoidon tekemällä toimeksiantosopimuksen sellaisen henkilön kanssa, joka täyttää perhehoitajalta vaadittavat edellytykset (perhehoitolaki 14 § 6 a §). Sijaishoitaja tulee perhehoitajan kotiin hoitamaan perhehoitajan hoidossa olevia henkilöitä, jos perhehoitaja suostuu järjestelyyn ja jos järjestely on hoidettavien edun mukaista. Muita tapoja järjestää sijaishoito on esim. tukiperhehoito, tilapäinen sijoitus toiseen perheeseen tai muu sovittu järjestely.

Perhehoitaja voi valita oikeuden vapaaseen toteutettavaksi myös siten, että hän itse järjestää hoidon vapaansa ajalle ja vapaan järjestelyistä aiheutuvat kustannukset korvataan kulukorvauksena. Pitämätön vapaa korvataan kahden kuukauden perushoitopalkkion suuruisena 1996,34 €/vuosi tai 166,36 €/kk tai 83,18 €/päivä kalenterivuoden aikana pitämättömien vapaapäivien mukaan. Korvaus maksetaan 31.12. tai perhehoidon päättyessä. **Perhehoitajan tulee ilmoittaa lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle 15.11 mennessä pitämättömien vapaapäivien määrä.**

7 Tukiperhetoiminta

7.1 TUKIPERHEMAKSUT LASTENSUOJELUSSA JA SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAISISSA LAPSIPERHEPALVELUSSA

Tukiperhepalvelua järjestetään lastensuojelulain 36 §:n ja sosiaalihuoltolain 11 §:n mukaisesti.

Tukiperhemaksut vuonna 2024

- Palkkio 66,54 €/pv/lapsi (tukiperhepalkkion määrä on kaksinkertainen perhehoidon perushoitopalkkion määrästä)
- Erityisen vaativahoitoisen lapsen palkkio 133,08€/pv/lapsi+indeksi (palkkion määrä on kaksinkertainen tukiperhepalkkio). Lapsen erityisen vaativahoitoisuuden arvioi lapsen vastuutyöntekijä.

- Kulukorvaus 29,68 €/pv/lapsi (noudattaa perhehoidon kulukorvausta)

Lisäksi tukiperheelle korvataan ennalta sovittuja lapsen kuljettamisesta aiheutuvia matkakustannuksia valtion matkustussääntöohjeen mukaisella suuruudella (v.2023 0,57 €/ km)

7.2 TUKIPERHE PERHEHOIDON VAPAAN TOTEUTTAMISESSA

Tukiperhettä voidaan käyttää myös sijaisperheeseen sijoitetun lapsen kohdalla sijaishuollon aikaisena tukitoimena perhehoidon vapaan pitämiseksi. Tällöin tukiperheviikonloppu pe-su tarkoittaa 2 perhehoitajan vapaapäivää, tukiperheelle korvataan kohdan 7.1 mukaisesti 3pv.

7.3 TÄYDENNYSKOULUTUS

Perhehoitajalle ja hänen puolisolleen kustannetaan 1-2 päivää täydennyskoulutusta vuosittain. Mikäli perhehoitaja osallistuu koulutustapahtumaan, johon on lapsille järjestetty omaa ohjelmaa, koulutustilaisuus maksetaan koko perheen osalta sisältäen perhehoitajan avo- tai aviopuolison sekä biologisten lasten ja sijoitettujen lasten osallistumis- ja majoituskulut. Matka- ja majoituskulujen korvaamisesta täydennyskoulutukseen sovitaan ennalta sosiaalityöntekijän kanssa.

7.4 VERTAISRYHMÄTOIMINTA

Perhehoitajalle ja hänen perheelleen mahdollistetaan osallistuminen vertaisryhmätoimintaan maksamalla vertaisryhmätoiminnasta aiheutuvat perhekohtaiset kustannukset. Vertaisryhmän ohjaaja laskuttaa ennalta sovitusti hyvinvointialueelta ohjauksesta aiheutuvat kustannukset. Vertaisryhmän aloittamisesta tulee sopia etukäteen sosiaalityöntekijän kanssa.

7.5 TYÖNOHJAUS

Perhehoitajille järjestetään tarpeen mukaan yksilö- ja perhekohtaista tai ryhmätyönohjausta hoito- ja kasvatustyön, perhehoitajan jaksamisen ja hänen perheensä voimavarojen tukemiseksi. Ennen työnohjauksen aloitusta tulee perhehoitajan ja sosiaalityöntekijän sopia työnohjauksen toteuttamisesta. Työnohjaukseen sovitaan tavoitteet yhdessä työnohjaajan kanssa. Työnohjauksesta sovitaan aina määräaikaisesti. Työnohjaaja laskuttaa työnohjauksesta hyvinvointialuetta. Perhehoitajalle korvataan työnohjauksen matkakustannukset.

7.6 PERHEHOITAJAN HYVINVOINTI- JA TERVEYSTARKASTUKSET

Perhehoitajalla on oikeus käydä hyvinvointi- ja terveystarkastuksessa joka toinen vuosi. Kustannukset korvataan julkisen terveydenhuollon kulujen mukaan.

7.7 MUU TUKI

Lisäksi sijaisperheille voidaan erityistilanteissa sopia yksilöllisesti tarvittavat tukipalvelut.

8 Sijais- ja tukiperheen velvollisuudet

8.1 SALASSAPITO JA VAITIOLOVELVOLLISUUS SOSIAALIHUOLLOSSA

Sosiaalihuollon asiakkaita koskevat asiat ovat pääsääntöisesti salassa pidettäviä. Sosiaali- ja terveydenhuollossa luottamuksensuoja ja siihen liittyvät salassapitovelvoitteet ovat keskeinen edellytys hyvälle ja ammattieettisesti kestäväälle toiminnalle sekä asiakkaiden perus- ja ihmisoikeuksien edellyttämälle yksityisyyden suojalle. Siten lähtökohtana on perhehoidossakin salassapito. Asiakasta koskevat arkaluontoiset asiat ja asiakirjat ovat kokonaan salassa pidettäviä, jo tieto asiakkuudesta on sinänsä salassa pidettävää tietoa.

Perhehoitajalla ja tukiperheellä on vaitiolo velvollisuus, mikä tarkoittaa sitä, että asiakkuuden perusteella saatuja salassa pidettäviä tietoja ei saa ilmaista sivullisille, myöskään siltä osin kuin ne koskevat muita kuin asiakasta itseään. Salassa pidettäviä tietoja ei saa käyttää myöskään omaksi tai toisen hyödyksi tai toisen vahingoksi. Salassapito on huomioitava myös sosiaalisessa mediassa ja mm. valokuvien julkaiseminen ei ole sallittua (esim. facebook) ilman huoltajan kirjallista suostumusta ja lapsen omaa tahtoa. Julkaisussa on suostumuksellakin käytettävä erityistä varovaisuutta ja huomioitava salassapito ja sosiaalisen median riskit.

Salassa pidettävistä asioista voi sivullisille antaa tietoa asiakkaan nimenomaisella suostumuksella tai niin kuin laissa erikseen säädetään. Jos asiakkaalla ei ole edellytyksiä arvioida suostumuksensa merkitystä, tietoja saa antaa hänen laillisen edustajansa suostumuksella, jos laillisella edustajalla itsellään on oikeus ko. tietoja saada.

Lasta koskevat asiakirjat tulee säilyttää siten, etteivät ne ole ulkopuolisten saatavilla. Sijoituksen tai tukisuhteen päättyessä mahdolliset asiakkaan asiakirjat tulee palauttaa hyvinvointialueelle arkistoitavaksi tai hävitettäväksi.

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/00)

Asiakirjasalaisuus 14 §:

Sosiaalihuollon asiakirjat, jotka sisältävät tietoja sosiaalihuollon asiakkaasta tai muusta yksityisestä henkilöstä, ovat salassa pidettäviä.

Salassa pidettävää asiakirjaa tai sen kopiota tai tulostetta siitä ei saa näyttää eikä luovuttaa sivulliselle eikä antaa sitä teknisen käyttöyhteyden avulla tai muulla tavalla sivullisen nähtäväksi tai käytettäväksi.

Asiakirjan salassapidon lakkaamisesta sosiaalihuollossa on voimassa, mitä siitä säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 31 §:ssä.

Vaitiolovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto 15 §:

Sosiaalihuollon järjestäjä tai tuottaja taikka niiden palveluksessa oleva samoin kuin sosiaalihuollon luottamustehtävää hoitava ei saa paljastaa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä, eikä muutakaan sosiaalihuollon tehtävissä toimiessaan tietoonsa saamaansa seikkaa, josta lailla on säädetty vaitiolovelvollisuus. Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun toiminta sosiaalihuollon järjestäjän tai tuottajan palveluksessa tai tehtävän hoitaminen niiden lukuun on päättynyt.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös sitä, joka harjoittelijana tai muutoin toimii sosiaalihuollon järjestäjän tai tuottajan toimeksiannosta tai sen lukuun taikka joka on saanut salassa pidettäviä tietoja lain tai lain nojalla annetun luvan nojalla, jollei laista tai sen nojalla annetusta luvasta muuta johdu. Asiakas, hänen edustajansa tai avustajansa ei saa ilmaista sivullisille asiakkuuden perusteella saatuja salassa pidettäviä tietoja, jotka koskevat muita kuin asiakasta itseään.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettu henkilö ei saa käyttää salassa pidettäviä tietoja omaksi taikka toisen hyödyksi tai toisen vahingoksi. Asiakas, hänen edustajansa tai avustajansa saa kuitenkin käyttää muitakin kuin häntä itseään koskevia tietoja, kun kysymys on sen oikeuden, edun tai velvollisuuden hoitamisesta koskevasta asiasta, johon asiakkaan tiedonsaantioikeus on perustunut.

Suostumus tietojen antamiseen 16 §:

Salassa pidettävästä asiakirjasta saa antaa tietoja asiakkaan nimenomaisella suostumuksella tai niin kuin laissa erikseen säädetään. Milloin asiakkaalla ei ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, tietoja saa antaa hänen laillisen edustajansa suostumuksella.

Tietoja ei kuitenkaan saa antaa alaikäisen asiakkaan laillisen edustajan suostumuksella, jos edustajalla itsellään ei ole oikeutta tiedon saantiin 11 §:n 3 momentissa tarkoitettusta syystä.

Salassa pidettävien tietojen antaminen asiakkaan hoidon ja huollon turvaamiseksi 17 §:

Jos 16 §:ssä tarkoitettua suostumusta ei voida saada taikka jos asiakas tai hänen laillinen edustajansa nimenomaisesti kieltää tiedon luovuttamisen, sosiaalihuollon järjestäjä tai toteuttaja saa antaa asiakirjasta salassapitovelvollisuuden estämättä tietoja, jotka ovat välttämättömiä asiakkaan hoidon, huollon tai koulutuksen tarpeen selvittämiseksi, hoidon, huollon tai koulutuksen järjestämiseksi tai toteuttamiseksi taikka toimeentulon edellytysten turvaamiseksi. Tietoja saa kuitenkin antaa vain, jos

- 1) se, jota asiakirja koskee, on hoidon tai huollon ilmeisessä tarpeessa terveytensä, kehityksensä tai turvallisuutensa vaarantumisen vuoksi eikä hoidon tai huollon tarvetta muutoin voida selvittää taikka hoidon tai huollon toimenpiteitä toteuttaa;
- 2) tieto on tarpeen lapsen edun vuoksi; tai

- 3) tieto on tarpeen asiakkaan välttämättömien etujen ja oikeuksien turvaamiseksi eikä asiakkaalla itsellään ole edellytyksiä arvioida asian merkitystä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa tietoja saa antaa toiselle sosiaalihuollon viranomaiselle, sen toimeksiannosta sosiaalihuollon tehtäviä suorittavalle henkilölle tai yhteisölle sekä muulle viranomaiselle.

Yksityisesti sosiaalihuoltoa järjestävälle taikka yksityiselle terveydenhuollon toimintayksikölle tai ammattihenkilölle sosiaalihuollon järjestäjä tai toteuttaja saa antaa tietoja 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa kuitenkin vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä asiakkaan välittömän hoidon tai huollon toteuttamiseksi tai muusta tähän rinnastettavasta syystä.

Lisäksi sosiaalihuollon viranomainen saa 1 momentin 1–3 kohdassa säädetyillä edellytyksillä antaa tietoja asiakkaan lailliselle edustajalle taikka muulle henkilölle tai yhteisölle, jolle tiedon antaminen on välttämätöntä asiakkaan tahdon tai sosiaalihuollon tarpeen selvittämiseksi taikka sosiaalihuollon toimenpiteen toteuttamiseksi.

9 Perhehoitoa koskeva lainsäädäntö

- Sosiaalihuoltolaki
- Perhehoitolaki
- Lastensuojelulaki
- Laki kehitysvammaisten erityishuollosta
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista
- Laki ja asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä
- Laki tapaturmavakuutuslain muuttamisesta
- Laki ja asetus lasten huollosta ja tapaamisoikeudesta
- Hallintolaki